

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІУК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА, Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА, Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ, Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА, Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ, Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА, Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА, Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА, Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ, Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА, Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА, Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА, Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР, Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА, Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА, Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА, Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА, У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА, Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

поетичний текст для них зрозумілий, то власне музика лишається поза межами їхньої уваги, а відтак і сприйняття [4, с. 99].

Слід пам'ятати, що музичне сприймання є найефективнішим у тому разі, якщо включається не лише слухова активність, а й зорова та моторна. Для включення дітей в активне слухання чи виконання твору рекомендується низка ефективних прийомів, особливо корисних для молодших школярів: рухи, пластичне інтонування, вільне диригування, імітація гри на народних

інструментах, гра в оркестрі, інсценування п'єс, пластичні імпровізації, інструментальні імпровізації, зображальні імпровізації, імпровізація мелодії, малювання.

Таким чином, визначено основні етапи організації сприймання музики: бесіда до слухання музики; постановка питань; прослуховування музичного твору; відповіді на поставлені питання, перевірка завдань; бесіда для більш детального аналізу музичного твору, поглиблення знань; повторне слухання твору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дворський Г. Вплив освітньо-музичного середовища на розвиток особистості школяра. 1025-річчя історії освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи : зб. матер. Міжнарод. наук. конф., Київ, 2014. С. 93-101.
2. Завалко К. Психологія музичного сприймання. *Наука та освіта* : зб. пр. XVI Міжнар. наук. конф., м. Хайдусобосло, Угорщина, 4-11 січ. 2022 р., Хмельницький : ХНУ, 2021. С. 79-81.
3. Методика музичного виховання: Урок музичного мистецтва в сучасній українській школі: методичні рекомендації до змісту, організації та проведення уроків музичного мистецтва в ЗОШ для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6020204 «Музичне мистецтво», 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) / Укладач М. М. Качур. Мукачево: МДУ, 2017. 26 с.
4. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навчальний посібник. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 248 с.

*Стаття надійшла до редакції
01 грудня 2024 р*

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ

УДК 373.2.016:159.955.4

РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА,

вихователь-методист КЗ «ДНЗ№4ВМР»

БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА,

*здобувачка освіти факультету дошкільної освіти
та музичного мистецтва*

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Актуальність дослідження. Однією з важливих складових сучасної педагогіки виступає розвиток критичного мислення, оскільки воно відображає зміни в способах сприйняття інформації та

взаємодії з нею. Критичне мислення допомагає дітям розвивати навички аналізу, оцінки і прийняття обґрунтованих рішень, виступає ключовою навичкою для успіху в

сучасному світі. Діти, які можуть аналізувати і оцінювати інформацію, зазвичай досягають кращих результатів в навчанні та здійснюють більш виважені рішення в майбутньому. Розвиток критичного мислення є важливим завданням, оскільки ця навичка допомагає дітям розуміти світ навколо, адекватно оцінювати інформацію та робити обґрунтовані висновки.

Аналіз досліджень і публікацій. Такі дослідники як О. Пометун, Л. Рибак, Г.Липкіна розкривають поняття «критичне мислення» як перевірку запропонованих рішень з метою визначення сфери можливого їх застосування, а також здатність людини усвідомлювати власну позицію з того чи іншого питання, вміння знаходити нові ідеї, аналізувати й оцінювати події та приймати зважені рішення стосовно будь-яких думок і дій [3]. Сучасний дослідник О. Тягло стверджує, що критичне мислення є специфічним видом рефлексії, яка спирається на знання елементарної логіки й відповідних конкретних наук, а тому тлумачить критичне мислення як активність розуму, спрямовану на виявлення і виправлення власних помилок та обґрунтованість міркувань. [1,с.7-10] Саме тому, на наш погляд, критичне мислення виступає рушійною силою розвитку сучасної особистості.

Мета. Дослідити розвиток критичного мислення дошкільників.

Виклад основного матеріалу. Основні аспекти дослідження розвитку критичного мислення у дошкільників включають розуміння того, як саме діти у віці дошкільного віку сприймають і обробляють інформацію, як вони формують свої переконання, висновки, здійснюють аналіз та оцінку подій чи явищ. З цією метою у КЗ «ДНЗ№4ВМР» серед вихованців середніх груп було проведено дослідження розвитку

критичного мислення. Так, у листопаді 2023 року було проведено моніторинг рівня критичного мислення дошкільників середнього віку (у групах № 4, 8, 10). Результати зазначеного моніторингу відображені на рис. 1.1, де висвітлено рівні сформованості критичного мислення (0-1 – початковий рівень, 1-2 – середній рівень, 2-3 – достатній рівень, 3-4 – високий рівень).

Рис.1. Результати моніторингу листопад 2023р.

Отримані дані свідчать про достатній рівень у групах № 10, 8, середній – у групі № 4.

З огляду на результати було вирішено ввести корективи до організації освітньої діяльності з дошкільниками з метою покращення розвитку критичного мислення, базуючись на засадах оновленої програми «Дитина» від 3-х до 7-ми років (2020 рік), де зазначено зміну наявних шаблонів, стереотипів і установок меншовартісності дошкільної освіти й перетворення її на ефективний осередок модеративно-фасилітарної допомоги дітям, батькам і педагогам. [2, с.9]

У березні нами було проведено повторний моніторинг навичок з метою перевірки результативності педагогічного впливу на розвиток критичного мислення в дитячому колективі. (Рис. 1.2)

Рис. 1.2. Результати моніторингу березень 2024 р.

За результатами моніторингу рівня критичного мислення було отримано наступні показники: у всіх групах – високий рівень. Це свідчить про доцільність спрямування педагогічної діяльності на розвиток критичного мислення. У вихованців підвищилось вміння виявляти причинно-наслідкові зв'язки, аналізувати інформацію та

приймати рішення. Діти демонстрували вміння розрізняти факти від припущення, формувати власні висновки, здатність до висловлення власної думки, аргументувати свої погляди та взаємодіяти з іншими у вирішенні проблем посильних для їхнього віку.

Висновки. Сучасне життя потребує розвитку важливих навичок і вмінь для ефективного управління різноманітними ситуаціями та вирішення проблем. Критичне мислення посідає чільне місце в розвитку особистості, допомагає їй ефективно функціонувати в сучасному світі і досягати успіху в різних сферах життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вакуленко В.М. Види інновацій в освіті та їх класифікація. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2010. Вип. URL : http://nbuv.gov.ua/jpdf/Vnadps_2010_4_4.pdf
2. Освітня програма для дітей від двох до семи років. Дитина / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богиніч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.] ; наук. ред.: Г.В. Беленька. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
3. Пометун О. І. Навчаємо мислити критично: посібник для вчителів. Дніпропетровськ: Ліра, 2016. 144 с.

*Стаття надійшла до редакції
01 грудня 2024 р*

КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ – КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКА

УДК 373.2-053.4[^]316.77

БОЙЦУН НАТАЛІЯ,

*здобувачка освіти факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Актуальність. Дослідження комунікативного розвитку дошкільників завжди залишається актуальним, оскільки комунікація є ключовим аспектом їхнього розвитку та успіху в майбутньому. Навички комунікації допомагають дітям взаємодіяти з оточуючими та будувати стосунки з

однолітками та дорослими, формують здатність до ефективного спілкування, сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу та розвитку інтелектуальних здібностей. Комунікативні навички допомагають дітям висловлювати свої думки, почуття та потреби. В свою чергу активна